

14. Totalförsvaret

Sammanfattning

Områden som har betydelse för totalförsvaret ska ges fortsatta möjligheter att utvecklas och så långt möjligt skyddas. Detta gäller såväl Villingsbergs skjutfält som främst har militära funktioner som Bofors skjutfält som främst har civila funktioner. Båda skjutfälten är belägna i Karlskoga kommun men sträcker sig även in i Örebro, Nora och Lekebergs kommuner som har andra prioriterade intressen jämfört med Karlskoga.

*Karta som tillhör detta kapitel finns i kartbilagan.

14.1 Totalförsvaret

Det civila försvaret utgör tillsammans med det militära försvaret vårt totalförsvaret.

Miljöbalken reglerar att ”mark och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.” (3 kap 9§ miljöbalken)

Plan- och bygglagen reglerar att ”Bestämmelser om bygglov, rivningslov och marklov gäller inte åtgärder med byggnader eller andra anläggningar som är avsedda för totalförsvaret och som är av hemlig natur. Sådana åtgärder ska föregås av samråd med länsstyrelsen, som på lämpligt sätt ska underrätta kommunen om åtgärderna och var de ska utföras.” (PBL 8 kap 10§)

Det är således inte möjligt för kommunen att påverka eller planera för alla delar som berör totalförsvaret men kommunen måste ändå uppfylla sitt ansvar.

I Karlskoga finns objekt av riksintresse för totalförsvaret.

- Kommunen ska ha en konstruktiv inställning till den militära verksamheten och de förändringar som kan vara aktuella för framtida verksamhet.
- Områden för försvarets behov ska säkerställas.
- Miljöpåverkan i form av buller mm från den militära verksamheten bör så långt det är möjligt begränsas.
- Den fysiska planeringen ska bidra till att kommunen kan ta sitt ansvar som högsta civila totalförsvarsmyndighet på lokal nivå.

14.2 Totalförsvarets militära del inklusive Villingsbergs skjutfält

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte.

Karlskoga kommun berörs av det öppna riksintresset Villingsbergs skjutfält (se även ansnitt 2.5 i denna ÖP). Området omfattar ca 10 000 hektar och är inte planlagt. Skjutfältet förvaltas sedan 2005 av Skaraborgs regemente (P4 Skövde). Verksamheten har dels omgivningspåverkan i form av buller och vibrationer, dels i form av hinderfrihet runt fältet. Störningarna är att betrakta som typiska för karlskogaområdet (platsvanlig störning) men är reglerad i särskilda beslut enligt miljölagstiftningen.

I övrigt kan riksintresset framförallt påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt som master och vindkraftverk. Inga inskränkningar i möjligheten till nyttjande bör ske innan utredning om framtida användning gjorts. Försvarsmakten är alltid samrådspart avseende objekt högre än 20 m utanför tätort och 50 m inom tätort och bör alltid kontaktas tidigt i miljö-, plan- och bygglovärenden.

Villingsbergs skjutfält sträcker sig in i Lekebergs och Örebro kommuner vilka har andra prioriterade intressen jämfört med Karlskoga kommun.

Allmänheten har visst tillträde till skjutfältet, vilket regleras i lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar, mm, varför samverkan mellan verksamhetsutövaren och fritluftslivets intressen är möjlig.

- Områden, som har betydelse för det militära försvaret, ska beaktas vid planläggning och vid bygglovgivning samt så långt möjligt skyddas.
- Villingsbergs skjutfält ges fortsatt möjlighet att utvecklas som övningsområde för olika militära förband och provning av försvarssystem. Området ska även kunna utvecklas för annan verksamhet som kan kombineras med befintlig inriktning.

14.3 Civila skyddsobjekt

I Karlskoga finns fem civila skyddsobjekt, samt tre gällande vid höjd beredskap. Länsstyrelsen ansvarar för dessa uppgifter.

- Områden, som har betydelse för civilförsvaret, ska beaktas vid planläggning och vid bygglovgivning samt så långt möjligt skyddas.

14.4 Bofors skjutfält

Bofors skjutfält betraktas som en anläggning för industriell produktion och utgör inte en del av totalförsvaret men har en viss betydelse för intilliggande Villingsbergs skjutfält då skjutfälten delvis utgör varandras riskområdesytor. Avseende riktlinjer för Bofors skjutfält, se kapitel 6, Näringsliv.